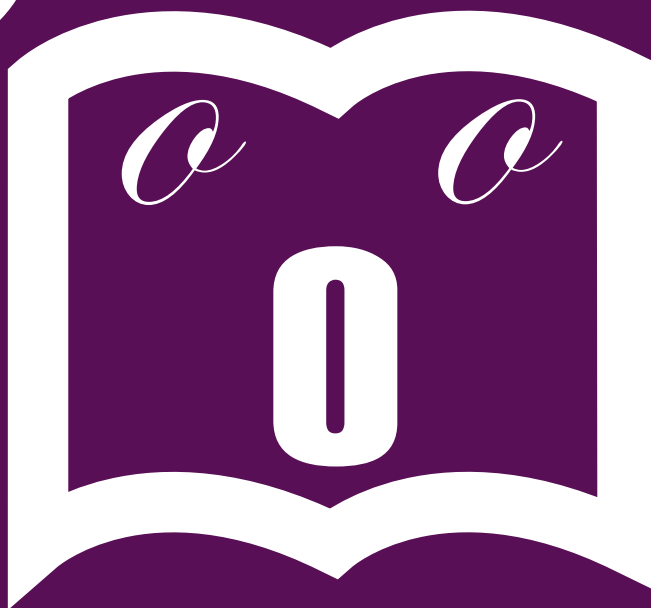
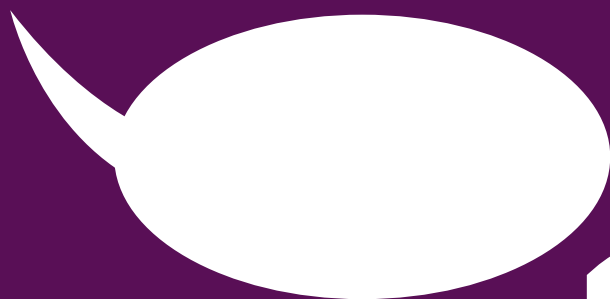

Una de llibres!

S'acosta la primavera i el sol comença a escalfar les taules i les cadires a les terrasses dels bars, que s'omplen de gent. I els cambrers van servint les tapes, les cerveses, els martinis ben fresquets... La revista Engega us vol fer de cambrer i us porta a la taula uns quants títols que no són sinó un aperitiu de tot el que conté la carta d'aquesta mena de local fantàstic que és la Universitat de Girona. Feu-los servir com millor us vingui de gust. Feu veure que el de poesia és el vermut i el d'història les olives i, un de filosofia, encara, les patates fregides. I quan després us vingui de gust dinar, demaneu la carta, que a la cuina, volem dir a les biblioteques, tenim tot el que és necessari per fer-vos passar la gana.

Antoni Defez guanya els premis Joan Fuster d'assaig i Vicent Andrés Estellés de poesia

Antoni Defez, professor de filosofia de la UdG, ha guanyat els premis Joan Fuster d'assaig i Vicent Andrés Estellés de poesia. El primer l'ha obtingut amb *Realisme i nació*. Un assaig d'una filosofia impura i, el segon, amb *Incert Moviment*.

Antoni Defez sosté que haver guanyat els dos premis en un mateix any no és més que una felicitat casualitat que no es repetirà. Per al filòsof, el més important és la transcendència que tenen aquests premis, la qual cosa “afavoreix el guanyador”, però també és bona per a tots els parlants de la llengua catalana, que descobreixen que hi ha gent que treballa, que fa assaig, poesia o teatre. Dóna un valor especial a les figures de Joan Fuster i Vicent Andrés Estellés, que juntament amb Sanchis Guarner o Enric Valor, són els responsables que al País Valencià encara quedin persones que “no tenen complexos a parlar d'una cultura catalana”, afegeix. Pensa que l'assaig i la poesia s'assemblen poc, perquè el primer neix de la “necessitat d'entendre” i la segona de la “d'expressar idees, emocions, sentiments”. Per raó de la seva naturalesa, doncs, els llibres guanyadors tracten aspectes molt diferents, tot i que no nega que estiguin en comunicació.

A *Realisme i nació*. Un assaig d'una filosofia impura, Defez argumenta, en contra de la tradició, que la filosofia s'alimenta de veritats empíriques i forma part “de la reflexió que fem tots els dies a l'interior de qualsevol activitat humana”. Defensa, també, que la voluntat està en l'origen de la nació, una tesi que es remuntes a Renan, quan parlava de la nació com el plebiscit diari. No tothom coincideix amb aquest punt de vista: Prat de la Riba, per exemple, considerava que la nació existia per compte propi. I aquestes postures divergents són les que porten el filòsof a diferenciar entre les realitats *intensionals* i les *extensionals*, tot aplicant-les al concepte de nació. “Tendim a pensar que la nació està feta

només d'elements objectius, extensionals”, diu Defez. Contràriament, argumenta, per tal que hi hagi aquesta realitat cal que es doni el conjunt d'actituds cognitives i de compromisos socials escaients. “Vull dir que, si no hi ha prou gent que se la cregui, la nació no existirà”, aclareix. Amb aquest raonament sorgeix la qüestió del nombre, de quina és la quantitat de persones que han de creure's la nació per tal que existeixi. “La resposta és que no hi ha resposta”, perquè hi ha nacions que tenen menys habitants que una gran ciutat i no per això ho són menys que la més gran del món.

Amb *Incert Moviment* es fa visible la tendència apuntada en els poemaris anteriors de no tancar-se en cap cercle, acostant-se en aquest treball al problema del sentit de l'existència humana. Com a bon coneixedor de l'obra de Wittgenstein, al qual va dedicar la tesi doctoral i encara uns altres estudis posteriors, considera la poesia un bon mitjà per expressar el que en un llenguatge quotidià, de vertader o fals, no es podria expressar. En paraules del filòsof austríac, “només en no intentar expressar l'inexpressable aconseguim que res no es perdi. Tanmateix l'inexpressable estarà —inexpressablement— contingut en allò que ha estat expressat!”. La mirada poètica de Defez està travessada per eixos filosòfics, no podia ser d'una altra manera, perquè “soc una única persona”. Tot i advertir que la major part dels escriptors són proclius a la filosofia i a la metafísica, en això s'imposa una certa distància, perquè la metafísica “cal destil·lar-la d'una altra manera que la literatura”. Els poemes ofereixen una falsa aparença de simplicitat, perquè en l'art “fer fàcil allò que és difícil és un mèrit”. L'art, assegura Defez, ha de revelar el seu secret o, si més no, posar-te en el camí, perquè sinó “esdevé banal i està condemnat al fracàs”.

Es presenta a l'Institut d'Estudis Catalans el llibre de Joaquim Maria Puigvert, Josep Danés i Torras. Noucentisme i regionalisme arquitectònics

El 17 de febrer es va presentar a la sala Lluís Nicolau d'Olwer de l'Institut d'Estudis Catalans el llibre de Joaquim Maria Puigvert, *Josep Danés i Torras. Noucentisme i regionalisme arquitectònics*. L'acte el van organitzar conjuntament la Societat Catalana de Geografia i Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. Va comptar amb les intervencions de l'arquitecte Jeroni Moner; la conservadora d'art Raquel Lacuesta; el professor d'història de la Universitat Pompeu Fabra Stephen Jacobson; el conseller de Política Territorial i Obres Públiques, Joaquim Nadal; i el mateix autor.

La presentació de l'acte va anar a càrrec de **Francesc Nadal**, president de la Societat Catalana de Geografia, que va defensar haver acollit un llibre d'història en una societat de geografia perquè Joaquim Maria Puigvert “a més de ser un dels nostres socis, participa activament de les activitats que organitzem”. El va seguir l'arquitecte **Jeroni Moner**, que va destacar la valentia de Puigvert perquè “ha fet un llibre que pocs crítics d'arquitectura s'haurien atrevit a fer”. Moner va fer autocrítica davant l'oblit que han patit figures com Danés, perquè els arquitectes “estàvem excessivament atents a les avantguardes”. Per la seva part, l'historiador **Stephen Jacobson** va lloar l'estil “pacient i elegant del text” que farà —va assegurar— que tingui molts lectors. Per a Jacobson, el llibre “obre una finestra a la vida professional de molts arquitectes de l'època”. Danés, va afegir, reflecteix les contradiccions del seu temps, les tensions entre les idees pròpies i les conveniències dels clients. Va destacar, també, la trajectòria de Puigvert com a historiador de les professions. **Raquel Lacuesta** va lloar l'esforç de documentació que corregeix “una mancança historiogràfica”, un desconeixement adobat per determinades valoracions ideològiques provinents de sectors allunyats dels ideals de Danés. Per a la historiadora de l'art, l'arquitecte representa la recollida dels fruits de la Renaixença i el va descriure com un autèntic “activista del Noucentisme”.

En el seu torn de paraula, l'autor i professor de la UdG, **Joaquim Maria Puigvert**, va expressar el seu agraïment a tots aquells que han contribuït a la confecció del llibre, molt especialment a la família Danés, que en tot moment ha posat a disposició de l'investigador el riquíssim arxiu de l'arquitecte, “un recurs sense el qual l'obra no hauria estat possible”, va dir. Puigvert va relacionar Danés amb el geògraf Pau Vila i, d'aquesta manera, amb la Societat que acollia l'acte, tot rescatant una cita en la qual s'afirmava que “el clima és l'arquitecte ocult que dirigeix la construcció de la vivenda”. Puigvert va aprofitar el moment per reclamar la rehabilitació del Xalet del Centre Excursionista de

Catalunya (CEC) a la Molina, obra de Danés, que va quedar malmès per unes obres d'urbanització que es feien al seu voltant. Va cloure l'acte **Joaquim Nadal**, que va afirmar que el Govern “volia llibres com aquest, que mostren el rerefons ideològic i ajuden a entendre el país”. Recollint les paraules de Puigvert respecte del Xalet del CEC, Nadal va afirmar que el Govern, a través de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, es farà càrrec de la rehabilitació de l'edifici de la mateixa manera que ho està fent amb Núria, una altra de les obres de l'arquitecte.

Josep Danés i Torras

L'olotí Josep Danés i Torras (1891-1955) ha estat molt més conegut pels seus estudis sobre la masia que no pas per la seva trajectòria com a arquitecte. Aquest estudis, ben aviat es van convertir en la referència que citaven altres arquitectes, però també geògrafs i historiadors. En canvi, els seus treballs com a arquitecte han passat més desapercebuts. I no perquè no siguin presents en l'imaginari col·lectiu —qui no coneix Núria o no ha vist una postal del xalet del Port de la Bonaigua, o ha passat pel davant de la parròquia dels Àngels, al carrer de Balmes de Barcelona, per citar tres exemples—, sinó perquè els edificis sovint apareixen deslligats del nom del seu creador. I és que Danés representa un país que “va quedar a mig fer”, com diu Joaquim Nadal al pròleg del llibre, un temps del qual “hem perdut el fil conductor que ens és imprescindible per lligar moltes coses alhora”.

Adrià Bofarull, estudiant d'arquitectura a la UdG, guanya el premi Ramon Muntaner de literatura juvenil

Amb només vint i un anys Adrià Bofarull ha guanyat el premi Ramon Muntaner de literatura juvenil amb *L'estendard del cavaller*. El llibre descriu una Girona medieval que és a punt de ser conquerida pel comte d'Empúries i en la qual el jove soldat Arnau tindrà un paper destacat en resoldre una sèrie de misteriosos assassinats.

L'itinerari de Bofarull per escriure el llibre també té la seva part de sorpresa, perquè el relat és el fruit d'un treball de recerca de batxillerat. Mentre feia el "bat" a l'Institut Sobrequés, va voler aprofitar l'oportunitat del treball obligatori per fer "una cosa que m'agradava i per poder-la treballar bé". Com que li agradava la història i també les novel·les, l'Adrià va decidir que escriuria una novel·la històrica.

Per sostenir el bigam de l'argument ha fet servir de referent lectures com *El nom de la Rosa*, *Els pilars de la terra* o *La Història Interminable*. Per documentar-se bé —no oblidem que es tractava d'un treball de recerca que exigia un cert rigor— va visitar diversos arxius per conèixer la realitat del moment que volia descriure. D'aquesta manera, a través dels documents, el jove escriptor va entrar en contacte amb la comunitat jueva, amb els templers i, d'alguna manera, amb la societat d'aquell temps. A més, l'obligació de presentar el treball va fer que no pogués defugir la necessitat d'arribar fins al final, perquè l'havien de puntuar.

Aquest curs Adrià Bofarull ha començat els estudis universitaris a l'Escola d'Arquitectura de la UdG. Gràcies a l'experiència del llibre espera no tenir cap problema a redactar la memòria del projecte, quan arribi el moment. Pel que fa al seu futur com a arquitecte, es mostra preocupat per la sostenibilitat, perquè l'arquitectura assumeixi el respecte pel medi ambient i sàpiga mantenir el fet que aquells que l'hagin de fer servir "hi puguin viure". Està convençut que, en això, l'arquitectura té punts en comú amb la literatura.

Accent Editorial: posar els clàssics del pensament a l'abast del lector català

Oriol Ponsatí-Murlà
Director de Publicacions d'Accent Editorial

Ja fa sis anys (2003) que un grup d'emprenedors vinculats a la Universitat de Girona va crear la *spin-off* Edicions a Petició SL i el segell editorial Documenta Universitaria. Des d'aleshores, Documenta Universitaria ha publicat prop de 200 títols seguint la filosofia de l'edició digital sota comanda.

La bona experiència de Documenta Universitaria amb els recursos d'impressió digital va fer pensar, l'any 2007, en la conveniència d'obrir un nou segell que aprofités els avantatges tecnològics de la impressió digital però aplicats a l'edició tradicional. Així va néixer Accent Editorial, amb la intenció de donar sortida ja no només a la literatura més acadèmica sinó a llibres destinats a un públic obert.

Des dels seus inicis, Accent Editorial ha tingut molt present la necessitat d'introduir en el nostre mercat editorial obres clàssiques del pensament occidental que no havien estat encara traduïdes al català. Per això, un dels primers títols presentats va ser la primera traducció catalana del llibre *Ecce homo*, de Friedrich Nietzsche, a càrrec de Josep-Maria Terricabras. Accent ha tingut el luxe de comptar amb la col·laboració del professor Terricabras també en la traducció d'una altra obra cabdal del pensament filosòfic i social del segle XX: *El malestar en la civilització*, de Sigmund Freud.

L'estreta col·laboració amb professors de la UdG ha permès, també, la primera traducció catalana d'*Els problemes de la filosofia* de Bertrand Russell, a càrrec de Joan Vergés. I properament, veuran la llum les primeres traduccions d'*Utopia*, de Thomas More (traducció a càrrec de Joan M. del Pozo) i de *Teoria de la justícia*, de John Rawls (traducció novament de Joan Vergés).

Sabem que la traducció dels clàssics del pensament representa sovint una inversió ingent d'esforços —econòmics i humans.

També sabem que l'assaig i la literatura d'idees en llengua catalana té un recorregut comercial limitat (sotmès a una pressió gairebé asfixiant per part del principal mercat competidor, en llengua castellana). Però per sobre de tot això, sabem que una cultura que es vulgui normal i sense complexos ha de tenir accés en la seva pròpia llengua als clàssics. Els esperançadors resultats obtinguts després d'un any i mig de feina ens esperonen a continuar treballant en aquesta línia.

